

5 ANBEFALINGER

Sådan kan kommunerne styrke kvaliteten af pædagogstuderendes praktik

Der er flere gode grunde til at styrke kvaliteten af de pædagogstuderendes praktikperiode. Praktikperioden er central for de studerendes læring og spiller samtidig en vigtig rolle for de studerendes beslutninger om at blive på studiet og i faget – både på den korte og den lange bane. Desuden er vi i en tid, hvor kommunerne allerede oplever en rekrutteringskrise. Derfor kan der være yderligere behov for at sikre, at kvaliteten i praktikforløbene styrkes, hvis der mangler medarbejdere på praktikstederne.

EVA udgav i 2023 en undersøgelse af praktik på en række professionsuddannelser, herunder pædagoguddannelsen. Den viste heldigvis, at størstedelen af de pædagogstuderende overvejende har positive erfaringer med deres praktikforløb og oplever at få et stort udbytte af praktikken. Men undersøgelsen viste samtidig, at der er nogle områder, hvor kommunerne kan arbejde med at forbedre de studerendes oplevelser i praktikperioden og imødekomme de bekymringer, som praktikforløbet giver anledning til.

Med afsæt i undersøgelsen får kommunerne her fem anbefalinger til, hvordan de, i samarbejde med de enkelte praktiksteder, kan styrke praktikken for de pædagogstuderende.

Om undersøgelsen, der ligger bag anbefalingerne

EVA's undersøgelse af oplevelsen af praktik på uddannelserne til lærer, pædagog, sygeplejerske og socialrådgiver er baseret på både en interviewundersøgelse og en spørgeskemaundersøgelse blandt studerende. I interviewundersøgelsen er der gennemført 16 semistrukturerede telefoninterviews med studerende på de fire uddannelser (i sommeren 2022). Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført blandt 3.798 studerende (i efteråret 2022).

De studerende, der indgår i undersøgelsen, er ved afslutningen af deres uddannelse, og for pædagoguddannelsen indgår studerende fra alle tre specialiseringer (Dagtilbudspædagogik, Skole- og fritidspædagogik og Social- og specialpædagogik), men der er ikke i analyserne opdelt på disse grupper af studerende.

[Hent rapporten på EVA's hjemmeside](#)

5 anbefalinger til at styrke praktikken for pædagogstuderende

1

Styrk dialogen forud for praktikken

EVA's undersøgelse af praktik på pædagoguddannelsen peger på, at der kan være behov for at styrke kvaliteten i dialogen med de pædagogstuderende forud for praktikkens begyndelse. Langt de fleste pædagogstuderende har haft en dialog med praktikstedet i form af et fysisk møde (92 %), men 23 % af de pædagogstuderende oplever ikke at have fået tilstrækkelig information om praktikstedets faglige forventninger. 13 % oplever ikke at have fået tilstrækkelig information om mødetider, og 12 % oplever ikke at have fået tilstrækkelig information om den gruppe, praktikstedet arbejder med.

Kommunen kan med fordel understøtte praktikstederne med anbefalinger til, hvilke informationer, de studerende bør modtage, og hvilken type dialog, der også giver plads til de studerendes spørgsmål og perspektiver.

2

Tydeliggør opgaver og ansvar

EVA's undersøgelse viser, at de pædagogstuderende kan have behov for en tydeligere afklaring af, hvilke opgaver de forventes at kunne løse i deres praktikperiode. Næsten hver tredje pædagogstuderende oplever, at de får mere ansvar end forsvarligt, mens hver fjerde oplever at have haft opgaver i deres praktikforløb, der gjorde dem utrygge. Samtidig viser undersøgelsen, at knap hver femte pædagogstuderende ikke oplever at have haft en dialog med deres leder eller kolleger om arbejdsopgaver. Disse andele er højere end andelen for studerende i praktik på de øvrige professionsuddannelser.

Praktikstedet kan i højere grad tilrettelægge de studerendes opgaver med blik for de studerendes faglige niveau. Kommunen kan hjælpe med at definere, hvilke opgaver, studerende kan forventes at løse, og hvilke de ikke bør varetage. Ledelsen på praktikstederne kan fremme, at der sker en løbende afstemning mellem typen af opgaverne og den studerendes faglige progression.

3

Adressér bekymringer om de studerendes fremtidige arbejdsliv

I praktikken stifter de studerende bekendtskab med det arbejdsliv, der venter dem på den anden side af uddannelsen. Derfor får praktikoplevelsen betydning for deres overvejelser om deres fremtidige arbejdsliv. Her er det værd at bemærke, at næsten en ud af fem af de pædagogstuderende oplever, at deres praktikophold giver dem mindre lyst til at arbejde i faget. 5 % svarer, at de ikke forventer, at deres første job bliver inden for den profession, de er uddannet til, mens 11 % svarer "Måske". 9 % svarer, at de ikke forventer at arbejde inden for pædagogprofessionen om fem år, mens 22 % svarer "Måske".

Kommunen kan forholde sig aktivt til gruppen af studerende, der står med disse bekymringer eller tvivl, og adressere dem direkte. Det kan bl.a. spille en rolle at kommunikere om, hvordan kommunen evt. arbejder for at forbedre rammer og vilkår for pædagogernes arbejde, fx gennem styrkede onboarding-forløb af nyuddannede pædagoger, og hvilke karrieremuligheder, der kan være inden for faget.

4

Kvalificer praktikvejledningen

EVA's undersøgelse viser, at der er behov for at styrke kvaliteten af praktikvejledningen. Generelt mødes de pædagogstuderende ofte med deres vejleder, men 12 % mødes sjældnere end månedligt med deres vejleder, og 19 % arbejder sjældnere end månedligt sammen med deres vejleder. Hver fjerde oplever ikke, at deres vejleder har talt med dem om koblingen mellem teori og praksis. Det er også værd at bemærke, at 16 % af de studerende oplever, at deres vejleder ikke har været et professionelt forbillede.

Kommunen kan understøtte, at de rigtige profiler rekrutteres til rollen som praktikvejleder, og fremme, at praktikvejledere bliver kvalificeret til at kunne koble praksis til teori og bliver opdateret på uddannelsernes krav og læringsmål. Ledelsen på praktikstedet kan også både øge fokus på rekruttering af vejledere og på at skabe rammer, der sikrer reel kontakt mellem vejleder og studerende.

5

Forebyg og håndter ubehagelige oplevelser

57 % af alle de pædagogstuderende har mindst én gang oplevet grænseoverskridende adfærd. Selvom en del af denne adfærd stammer fra "borgere"¹, så oplever en del pædagogstuderende ubehagelig adfærd fra kollegaer og endda fra deres vejleder. 30 % af de pædagogstuderende har oplevet at få stødende, grove eller nedladende kommentarer. 58 % af dem, der har angivet dette, svarer, at kommentarerne kommer fra kollegaer, mens 29 % har angivet, at de kommer fra "borgere". 19 % af dem oplevede, at det kom fra deres vejleder. Hver tiende har oplevet at blive skubbet, slået eller sparket af borgere. Blandt de pædagogstuderende, der har haft en ubehagelig oplevelse under deres praktikforløb, oplever 12 % slet ikke og 20 % i mindre grad, at praktikstedet tog ansvar for at håndtere de problemer, de oplevede.

Det bekymrende omfang af negative oplevelser blandt pædagogstuderende bør forebygges og adresseres, bl.a. for at fremme kommunens muligheder for at rekruttere uddannede pædagoger i fremtiden. Kommunen kan fx i højere grad evaluere praktikforløbene og indsamle data på de studerendes oplevelser og følge op med praktikstedet. Desuden kan kommunen og praktikstedets ledelse adressere kollegakulturen på nogle praktiksteder og tydeliggøre for de pædagogstuderende, hvem de kan henvende sig til, hvis de har ubehagelige oplevelser.

¹ I undersøgelsen dækker "borgere" både borgere, unge og børn.

Ud af gruppen af pædagogstuderende har:

23 %

oplevet ikke at få tilstrækkelig information om praktikstedets faglige forventninger

24 %

oplevet opgaver i deres praktikforløb, der gjorde dem utrygge

12 %

mødtes med deres vejleder sjældnere end månedligt

19 %

oplevet, at deres praktikforhold gav dem mindre lyst til at arbejde i faget

57 %

mindst én gang oplevet grænseoverskridende adfærd